

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžrk/4/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200317
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200317.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobkyne: R. J., bytom Ž. XXXX/X, U., zastúpenej LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti sťažovateľovi (žalovanému): Okresný úrad Nitra, so sídlom Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: 1/ Krajská prokuratúra Nitra, so sídlom Damborského 1, Nitra, 2/ A. J., bytom Y. XX, N., o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/003240-4 UPo 27/2015-4 z 18. januára 2016 a rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 5. novembra 2015, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/76/2016-105 z 11. októbra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/76/2016-105 z 11. októbra 2017 z a m i e t a .

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému.

Krajskej prokuratúre Nitra a príbratému účastníkovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 11S/76/2016-105 z 11.10.2017 podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil oznámenie žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/003240-4 UPo 27/2015-4 z 18.01.2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Konanie v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 krajský súd zastavil podľa § 99 písm. a/ SSP. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

2. Oznámením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/003240-4 UPo 27/2015-4 z 18.01.2016 žalovaný, ako druhostupňový správny orgán, vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 o vyhovení protestu

prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra a zrušení protestom napadnutého rozhodnutia č. V 5544/2015 z 31.07.2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne, bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný poukázal na to, že rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku doručené dňa 16.11.2015 fikciou doručenia (11.11.2015 - prvý pokus o doručenie zásielky, 12.11.2015 - druhý pokus o doručenie zásielky a uloženie zásielky na pošte, nevyzdvihnutie zásielky do troch dní od uloženia - 16.11.2015), aj keď si ho žalobkyňa následne prevzala aj fyzicky dňa 25.11.2015. Lehota na podanie odvolania tak podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 01.12.2015 (utorok), kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až v pondelok dňa 07.12.2015.

3. Krajský súd zdôraznil, že žalobkyňa si prvostupňové rozhodnutie osobne prevzala dňa 25.11.2015, pričom z novej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp.zn. 3Sžp/6/2013 zo 17.09.2013, sp.zn. 4Sžo/67/2014 zo 06.10.2015, sp.zn. 4Sžo/85/2015 z 01.03.2016, sp.zn. 3Sžo/101/2015 z 30.03.2016, sp.zn. 6Sžo/81/2015 z 25.01.2017, sp.zn. 3Asan/2/2016 z 22.02.2017, sp.zn. 3Sžo/245/2015 z 25.04.2017) vyplýva, že faktické doručenie zásielky je uprednostnené pred jej fiktívnym doručením v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2017, a to s akcentom na princíp právnej istoty. Krajský súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo/101/2015 z 30.03.2016, v ktorom najvyšší súd okrem iného uviedol, že k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu a pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Krajský súd tiež poukázal na text odôvodnenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 65/2010, z ktorého najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Sžo/101/2015 z 30.03.2016 vychádzal.

4. Krajský súd zdôraznil, že zásielka sa nevrátila správnomu orgánu ako nedoručená, ale v odbernej lehote došlo k reálnemu doručeniu zásielky dňa 25.11.2015. Ustálil, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 26.11.2015 a uplynula dňa 10.12.2015, a preto odvolanie žalobkyne podané na poštovú prepravu dňa 07.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou správneho orgánu o ňom meritórne rozhodnúť.

5. K námietke žalovaného, že nie je úplne jasné, kto by mať byť v prejednávanej veci žalovaným, krajský súd uviedol, že podľa § 2 ods. 1, 3 a 5 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase podania žaloby je okresný úrad miestnym orgánom štátnej správy, ktorú vykonáva odbor okresného úradu alebo organizačný útvar odboru okresného úradu určený podľa odseku 6, ak § 7 neustanovuje inak. Okresný úrad má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti. Z uvedeného krajský súd vyvodil, že Okresný úrad Nitra, ktorý označila žalobkyňa za žalovaného, má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania, pričom oznámenie o vybavení podania z 18.01.2016 vydal Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností a rozhodnutie z 05.11.2015 vydal Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, teda organizačné útvary vykonávajúce štátnu správu na príslušnom úseku štátnej správy, organizačne podliehajúce Okresnému úradu Nitra.

6. Krajský súd uviedol, že pred otvorením pojednávania dňa 11.10.2017 žalobkyňa vzala žalobu v časti o preskúmanie a zrušení rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 späť, preto krajský súd v tejto časti konanie zastavil.

7. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd tak, že žalobkyni ani žalovanému náhradu trov konania nepriznal, a to s poukazom na § 167 ods. 1, § 170 písm. b/, § 171 ods. 1 SSP s použitím § 25 SSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa podanou žalobou žiadala zrušiť oznámenie žalovaného z 18.01.2016 a v tejto časti bola úspešná, preto by mala nárok na náhradu trov konania. Zároveň ale žalobkyňa žiadala preskúmať a zrušiť neprávoplatné rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 05.11.2015, ktoré nemôže byť predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve a v tejto časti právna zástupkyňa

žalobkyne prítomná na pojednávaní zobrala žalobu späť s tým, že sa jedná o výkon procesného práva, ktorý nemôže byť posudzovaný na ujmu žalobkyne. Podľa krajského súdu sa jednalo o bezdôvodné späťvzatie žaloby, resp. o späťvzatie v snahe predísť odmietnutiu žaloby podľa 98 ods. 1 písm. c/ SSP. Bezdôvodné späťvzatie žaloby (i keď len v časti) sa považuje za procesné zavinenie zastavenia konania, v dôsledku ktorého ostatným účastníkom konania vzniká nárok na náhradu trov konania (§ 171 ods. 1 SSP), čo znamená, že v tejto časti má žalovaný úspech a teda mal by nárok aj na náhradu trov konania. Pomer úspechu a neúspechu žalobkyne a žalovaného bol teda rovnaký, keď v časti žaloby bola úspešná žalobkyňa (súd zrušil oznámenie žalovaného) a v časti žaloby bol úspešný žalovaný (súd zastavil konanie v časti týkajúcej sa rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa pre bezdôvodné späťvzatie žaloby v tejto časti), čo v končenom dôsledku znamená, že ani žalobkyňa ani žalovaný nemali v konaní prevažujúci úspech, a preto im súd náhradu trov konania nepriznal. Ďalšiemu účastníkovi A. J. krajský súd nepriznal náhradu trov konania, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky pre priznanie náhrady trov (§ 169 SSP), pretože správny súd mu neuložil žiadnu povinnosť, v súvislosti s plnením ktorej by mu vznikli trovy konania.

8. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a podľa povahy veci vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 SSP. Mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

9. Žalovaný poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok - úradná zásielka (vnútroštátny styk) a uviedol, že deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom uloženia zásielky, preto nemožno konštatovať, že k opakovanému pokusu o doručenie nedošlo len z dôvodu, že ten istý dátum je uvedený na doručenke cez oba riadky.

10. K judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú vo svojom rozhodnutí poukazoval krajský súd, žalovaný uviedol, že päť zo siedmich uvádzaných rozsudkov nebolo vynesenej v čase vydania preskúmaného oznámenia žalovaného. Tiež poukázal na to, že aj samotný najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že judikatúra najvyššieho súdu nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku jednotná.

11. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia. Taktiež žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžd/20/2011 z 25.04.2012, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ak sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, prípadne sa o uložení dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty. Žalovaný tiež poukázal na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp.zn. 4As/67/2005 z 30.11.2006, podľa ktorého citované ustanovenie Správneho poriadku spája vznik fikcie s márnym uplynutím trojdňovej lehoty, v rámci ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky, a nie s nevyzdvihnutím si zásielky vôbec.

12. Žalovaný uviedol, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom, a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 212/2004 a na nález Ústavného Súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 278/2011-13 zo 16.06.2011 žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa v konaní nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

13. Žalovaný zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 Správneho poriadku ohľadom fikcie doručenia, tak aby bol plne zohľadnený skutočný deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až

novelou zákonom č. 149/2017 Z.z. s účinnosťou od 01.07.2017. V dôvodovej správe k uvedenému zákonu sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, a to najmä z dôvodu, že v prípade, ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť napr. 18. deň od uloženia, má sa právne za to, že mu bola písomnosť doručená už tretí deň lehoty a teda napríklad v prípade všeobecnej odvolacej lehoty podľa Správneho poriadku v dĺžke 15 dní mu vlastne plynie v správnom konaní posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch od uloženia u občanov nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

14. Podľa žalovaného krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, keď bez dokazovania urobil úsudok o nesprávnosti doručky a postupu doručovateľa. Poukázal na to, že žalobkyňa nespochybňovala čitateľnosť doručky a tiež netvrdila, že priamo na doručke mala byť v riadku č. 2 (v ľavej hornej časti doručky) uvedená aspoň približná hodina opakovaného doručenia. Žalobkyňa podľa žalovaného relevantnými listinami nepreukázala nesplnenie podmienok na uplatnenie fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku.

15. Žalovaný tiež namietal, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s tým, že vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie je nevykonateľné z dôvodu, že aktuálnym vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o.

16. Žalovaný poukázal na to, že v porovnateľných konaniach, kde spoločnosť Poľnohospodárka pôda, s.r.o. podala žalobu o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, referátu katastra nehnuteľností o potvrdení rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora a zrušení právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu, správny súd žaloby žalobcu zamietol ako nedôvodné.

17. Žalobkyňa sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila so závermi napadnutého rozsudku a navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Zároveň navrhla, aby jej súd priznal náhradu trov kasačného konania. Podľa jej názoru k splneniu podmienok pre vznik fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku je potrebné, aby bol adresát upozornený na následný pokus o doručenie s uvedením dňa a hodiny a tiež musí byť zrejme, ktorým dňom bola zásielka na pošte uložená. Taktiež zdôraznila, že v prejednávanej veci je rozhodujúca skutočnosť, že došlo k reálnemu prevzatiu zásielky.

18. Krajská prokuratúra Nitra sa vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila dôvodmi kasačnej sťažnosti žalovaného a s námietkou žalovaného ako sťažovateľa o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom. Vzhľadom na to, že žalobkyňa si v správnom konaní nevyzdvihla zásielku uloženú na pošte do troch dní od jej uloženia, s poukazom na § 24 ods. 2 Správneho poriadku sa posledný deň tejto trojdňovej lehoty považuje za deň doručenia. Odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu teda podala žalobkyňa po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty.

19. Za účelové považovala Krajská prokuratúra Nitra tvrdenie žalobkyne, že v jej listovej schránke nebola zanechaná výzva s upozornením doručovateľa, že jej v určenom čase príde opakovane doručiť úradnú zásielku. Ak by žalobkyňa nemala doručené upovedomenie o uložení zásielky na pošte, logicky by sa o tomto uložení nedozvedela a nemohla by si zásielku na pošte prevziať dňa 25.11.2015.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

21. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci bolo oznámenie o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/003240-4 UPo 27/2015-4 z 18.01.2016, ktorým žalovaný ako druhostupňový správny orgán vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor, č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 bolo podané oneskorene.

22. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného kasačný súd zistil, že Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor ako správny orgán prvého stupňa rozhodnutím č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 vyhovel protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra a zrušil protestom napadnuté rozhodnutie č. V 5544/15 z 31.07.2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne.

23. Rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 bolo doručované žalobkyni doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručovaním, keď oba pokusy o doručenie (dňa 11.11.2015 a dňa 12.11.2015) boli neúspešné. Po druhom neúspešnom pokuse o doručenie bola zásielka s rozhodnutím uložená dňa 12.11.2015 na pošte. Žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25.11.2015, čo potvrdila na doručeníke svojím vlastnoručným podpisom. Proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 podala žalobkyňa na poštovú prepravu dňa 07.12.2015 odvolanie.

24. Oznámením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/003240-4 UPo 27/2015-4 z 18.01.2016 Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, ako druhostupňový správny orgán, vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný v tomto oznámení poukázal na to, že rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015 bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku doručené dňa 16.11.2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia dňa 12.11.2015), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 25.11.2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 01.12.2015 (utorok), kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až v pondelok dňa 07.12.2015.

25. Na základe podanej žaloby Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zrušil uvedené oznámenie žalovaného o vybavení podania z dôvodov vyššie uvedených a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

26. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu kasačného bolo v medziach podanej kasačnej sťažnosti posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci žalovaným.

27. Spornou otázkou v prejednávanej veci je posúdenie splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia. Ako už bolo uvedené, prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 11.11.2015 a 12.11.2015) uložené dňa 12.11.2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25.11.2015. Žalobkyňa považovala za deň doručenia deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte, pričom tento deň je rozhodujúci pre začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu považoval tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 Správneho poriadku nastala fikcia doručenia.

28. Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, účinného v čase doručovania prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnúť, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa

adresát o uložení nedozvedel.

29. Kasačný súd sa v otázke právneho posúdenia splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku v prejednávanej veci stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku.

30. Citované ustanovenie § 24 ods. 2 Správneho poriadku zakotvuje inštitút tzv. náhradného doručenia do vlastných rúk. Predpokladom takéhoto postupu je však skutočnosť, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje a zároveň zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ďalšie osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Obe upovedomenia sa vykonávajú vhodným spôsobom. Predpokladom však je skutočnosť, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. V takom prípade, pokiaľ si adresát zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to aj za predpokladu, že sa adresát o uložení svojej zásielky nedozvedel.

31. Kasačný súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka, nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte, považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručenú. Avšak v prejednávanej veci nemôže kasačný súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu, tak ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že v prípade, ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

32. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp.zn. 3Sžp/6/2013 zo 17.09.2013, sp.zn. 4Sžo/67/2014 zo 06.10.2015, sp.zn. 4Sžo/85/2015 z 01.03.2016, sp.zn. 3Sžo/101/2015 z 30.03.2016, sp.zn. 6Sžo/81/2015 z 25.01.2017, sp.zn. 3Sžo/245/2015 z 25.04.2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27.10.2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodným spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú

všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07)“.

33. V neposlednom rade považuje kasačný súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia, nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte, bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručенú až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správne mu orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 01.07.2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 Správneho poriadku, tak ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30.06.2017) je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

34. S poukazom na novšie ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu, považuje kasačný súd právny názor vyslovený krajským súdom v napadnutom rozsudku za ústavne konformný a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú.

35. V prejednávanej veci je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty, dňa 25.11.2015, si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru UP 71/2015-7 z 05.11.2015, na pošte reálne prevzala. „V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžp/6/2013 zo 17.09.2013).

36. S poukazom na uvedené kasačný súd v súlade s názorom krajského súdu dospel k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyňi plynúť dňom 26.11.2015 a uplynula dňa 10.12.2015, a preto odvolanie žalobkyne podané na poštovú prepravu dňa 07.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného správneho orgánu o ňom meritorne rozhodnúť.

37. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo je pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplatnením inštitútu náhradného doručenia, kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci už nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie, a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomností, keď žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu.

38. K námietke žalovaného, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, kasačný súd uvádza, že sa nejedná o preskúmanie napadnutého oznámenia žalovaného nad rámec žalobných dôvodov, keď krajský súd zrušil napadnuté oznámenie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia otázky doručovania žalovaným. Kasačný súd zistil, že splnenie zákonných podmienok pre vznik fikcie doručenia bolo hlavnou žalobnou námietkou žalobkyne, a aj keď výslovne žalobkyňa nenamietala skutočnosť, že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia, v žalobe namietala nedodržanie zákonného postupu pre možnosť vzniku fikcie doručenia, pričom svoju argumentáciu v žalobe oprela okrem iného aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27.10.2010, z ktorého odvodzoval svoj právny názor aj kasačný súd vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa náhradného

doručovania, a na ktoré odkazoval krajský súd v napadnutom rozsudku. Kasačný súd má za to, že krajský súd nevybočil z rámca súdneho prieskumu tak, ako bol definovaný žalobnými bodmi.

39. Kasačný súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklaratórny, bez reálnej možnosti nápravy. V prípade ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, takéto rozhodnutie zruší a správny orgán sa musí vecou znova zaoberať. Konštrukcia žalovaného popiera účel správneho súdnictva, podanie žaloby by vo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný, či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritórne o podanom odvolaní žalobkyne. Kasačný súd uvádza, že krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci. Vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne. V tejto súvislosti je bezpredmetná aj námietka žalovaného, že v porovnateľných konaniach správny súd zamietol žaloby spoločnosti Poľnohospodárka pôda, s.r.o. Aj keď sa jedná o porovnateľné veci, pokiaľ ide o predmet konania na správnom orgáne, kasačný súd zdôrazňuje, že v súdnom konaní sa nejedná o totožnú, či obdobnú vec, pretože v prejednávanej veci (na rozdiel od konaní vo veciach žalôb podaných spoločnosťou Poľnohospodárka pôda, s.r.o.) správny súd nepreskúmal konečné rozhodnutie okresného úradu o odvolaní účastníka konania, ale len oznámenie, ktorým okresný úrad upovedomil účastníka konania o nedodržaní lehoty na podanie odvolania.

40. Žalovaný v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne dôvody vo vzťahu k výroku rozsudku krajského súdu o zastavení konania v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 71/2015-7 z 05.11.2015. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že zastavenie konania v uvedenej časti nemožno ani považovať za rozhodnutie v neprospech žalovaného.

41. Na základe uvedeného kasačný súd vyhodnotil námietky žalovaného vznesené v kasačnej sťažnosti ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu. Kasačný súd preto kasačnú sťažnosť žalovaného podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

42. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobkyni priznal úplnú náhradu trov kasačného konania voči žalovanému (sťažovateľovi) z dôvodu jej úspechu v kasačnom konaní (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Krajskej prokuratúre Nitra a pribratému účastníkovi kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko im v kasačnom konaní nebola súdom uložená povinnosť, s plnením ktorej by im trovy kasačného konania vznikli a kasačný súd nezhliadol ani dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie im práva na náhradu ďalších trov konania (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 169 SSP).

43. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.